

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 846/2519

บริษัท สตรามิตบอร์ด จำกัด โดยนายสุเทพ บุลกุล และนายสุรวัฒน์คงสิริกรรมการโจทก์ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 420, ป.พ.พ. มาตรา 659, ป.พ.พ. มาตรา 1021, ป.พ.พ. มาตรา 1022

ย่อ / หลักกฎหมาย

ข้อที่ว่าบริษัทโจทก์จดทะเบียนโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว บุคคลทั้งหลายย่อมรู้นั้น จะผูกพันบุคคลทั่วไปเฉพาะนิติกรรมสัญญาเท่านั้น ไม่มีผลถึงเรื่องละเมิด ผ. มิได้เป็นกรรมการบริษัทโจทก์ ได้ขอเปิดบัญชีเงินฝากในนามบริษัทโจทก์ไว้กับธนาคารจำเลย แล้วนำเช็คที่ลูกค้าออกชำระหนี้ให้แก่โจทก์เข้าบัญชีเงินฝากนั้น และออกเช็คเบิกเงินโจทก์ไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวเสีย ดังนี้ เมื่อได้ความว่า การที่ ผ. ขอเปิดบัญชีเงินฝากในนามบริษัทโจทก์ ได้มีเอกสารมาครบถ้วนตามระเบียบที่ธนาคารจำเลยวางไว้ ทั้งเอกสารระบุว่า ผ. เป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัทโจทก์ได้ และพนักงานของธนาคารจำเลยตรวจพิจารณาเอกสารเหล่านั้นด้วยความระมัดระวังตามปกติธรรมดาที่เคยปฏิบัติมาของธนาคาร ซึ่งเป็นธุรกิจที่ต้องการความรวดเร็วเพื่อให้ความสะดวกแก่ลูกค้าแล้ว เชื่อโดยสุจริตว่า ผ. เป็นกรรมการของบริษัทโจทก์จริง จึงรับเปิดบัญชีเงินฝากให้ ผ. และไม่ได้สอบถามบริษัทโจทก์หรือกองทะเบียนกระทรวงพาณิชย์อีก แต่ต่อมาปรากฏว่าเอกสารดังกล่าวเป็นเอกสารที่ ผ. กับพวกร่วมกันปลอมขึ้น ก็ถือไม่ได้ว่าจำเลยกระทำโดยประมาทเลินเล่ออันจะเป็นการละเมิดต่อโจทก์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า นายเพ็ญ จิตรากร ได้ขอเปิดบัญชีเงินฝากในนามโจทก์ต่อธนาคารจำเลย โดยนายเพ็ญกับพวกได้ร่วมกันปลอมแปลงเอกสารเพื่อแสดงว่านายเพ็ญเป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนโจทก์ จำเลยกระทำโดยประมาท มิได้ตรวจสอบหลักฐานให้ถูกต้องเสียก่อนตามปกติ ผู้ประกอบธุรกิจเช่นจำเลยจะพึงต้องกระทำ ทั้งไม่สอบถามมายังบริษัทโจทก์ ธนาคารจำเลยได้เปิดบัญชีเงินฝากในนามบริษัทโจทก์เป็นเจ้าของบัญชี ให้นายเพ็ญเป็นผู้มีอำนาจลงชื่อในเช็คเบิกเงินในบัญชีได้ ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของจำเลยดังกล่าว เป็นเหตุให้นายเพ็ญซึ่งสมคบกับนายสุทิน จิตรากร พนักงานเก็บเงินของโจทก์ นำเอาเช็คที่ลูกค้าออกให้แก่โจทก์เพื่อชำระหนี้รวม ๕ ฉบับ เป็นเงิน ๑๒๐,๕๓๖ บาท ๔๗ สตางค์ เข้าบัญชี แล้วนายเพ็ญออกเช็คเบิกเงินจำนวนดังกล่าวไปเป็นประโยชน์ส่วนตัว ขอให้บังคับจำเลยใช้ค่าเสียหาย ๑๒๐,๕๓๖ บาท ๔๗ สตางค์ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละเจ็ดครึ่งต่อปีให้แก่โจทก์ จำเลยให้การว่า จำเลยมิได้ทำละเมิดต่อโจทก์ โจทก์เองเป็นฝ่ายประมาทเลินเล่อไม่วางระบบวิธีการรับและเก็บรักษาเช็คให้รัดกุม เป็นเหตุให้นายเพ็ญกับนายสุทินพนักงานเก็บเงินของโจทก์ยกเอาเช็คที่ลูกค้าชำระหนี้มาเข้าบัญชีของธนาคารจำเลย แล้วเบิกถอนเอาไปได้ ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า นายเพ็ญ จิตรากร มาขอเปิดบัญชีเงินฝากในนามบริษัทโจทก์ โดยนำหลักฐานเอกสารมาแสดงต่อธนาคารจำเลย สาขาลองประปา ครบถ้วนตามระเบียบที่ธนาคารจำเลยวางไว้สำหรับนิติบุคคลมาขอเปิดบัญชีเงินฝาก ทั้งในเอกสารระบุว่านายเพ็ญ เป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนบริษัทได้ ในเอกสารไม่มีร่องรอย

แสดงให้เห็นพินัยกรรมที่น่าสงสัย จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องสอบไปยังบริษัทโจทก์หรือกองทะเบียน
กระทรวงพาณิชย์ การประกอบธุรกิจธนาคารหรือการค้า ต้องการความรวดเร็วเพื่อความสะดวก
แก่ลูกค้า ฉะนั้นพนักงานของธนาคารจำเลย สาขาคลองประปา รับเปิดบัญชีเงินฝากให้นายเพ็ญ
จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ชอบด้วยเหตุผลแล้ว และที่นายเพ็ญนำภาพถ่ายเอกสารมาแสดง และ
ธนาคารจำเลยสาขาคลองประปายอมรับพิจารณาภาพถ่ายเอกสารที่รับรองว่าถูกต้อง ก็เป็น
การกระทำตามปกติธรรมดาที่เคยปฏิบัติมาของธนาคาร หาใช่ประมาทเลินเล่อไม่ เมื่อพนักงาน
ของธนาคารจำเลยตรวจดูเอกสาร ล. ๑ ซึ่งบ่งบอกลักษณะว่าเป็นหนังสือของทางราชการใช้
โดยเฉพาะ ผู้ใดพบเห็นก็ย่อมจะเข้าใจว่าเป็นหนังสือรับรองของทางราชการโดยไม่เกิดความระแวง
สงสัย แล้วเชื่อว่าเป็นของแท้ และยอมรับเปิดบัญชีเงินฝากให้นายเพ็ญในนามบริษัทโจทก์ อันเป็น
การกระทำโดยรอบคอบที่ใช้ความระมัดระวังพอสมควรแล้ว ต่อมานายเพ็ญได้เอาเช็คเข้าบัญชี
และมีการถอนเงินไปตามข้อตกลงและวิธีการทางปฏิบัติตามปกติของธนาคาร เป็นเหตุผลทำให้
พนักงานของธนาคารจำเลยเชื่อโดยสุจริตว่านายเพ็ญเป็นกรรมการผู้จัดการของบริษัทโจทก์ที่
แท้จริง ที่โจทก์ก็ถือว่า บริษัทโจทก์ได้จดทะเบียนโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว บุคคล
ทั้งหลายย่อมรู้ ข้ออ้างนี้จะผูกพันบุคคลทั่วไปเฉพาะนิติกรรมสัญญาเท่านั้น ไม่มีผลถึงเรื่องละเมิด
เช่นกรณีนี้ ฝ่ายจำเลยเองก็น่าสืบได้ว่า ไม่เคยรู้ว่าบริษัทโจทก์อยู่ก่อนที่นายเพ็ญมาแจ้ง สรุปลแล้ว
ข้อเท็จจริงรับฟังไม่ได้ว่าฝ่ายจำเลยกระทำโดยประมาทเป็นการละเมิดแก่โจทก์ จำเลยจึงไม่ต้อง
รับผิดชอบ พิพากษายืน

องค์คณะ

สวัสดี สุขศรีวงศ์ · บัญญัติ สุชีวะ · พิสิทธิ์ ลีตเวทย์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/846/2519>